

Avoin tiede ja tutkimus Poliisiammattikorkeakoulussa

Sisällys

1 Avoin tiede ja tutkimus Poliisiammattikorkeakoulussa vuonna 2022.....	3
2 Polamkin toimintamalli.....	7
2.1 Avoin toimintakulttuuri.....	7
2.2 Aineistojen ja menetelmien avoimuus.....	10
2.2.1 Aineiston hallinta.....	10
2.2.2 Tutkimusaineistot.....	11
2.3 Avoin julkaiseminen.....	13
2.3.1 Polamkin julkaisusarjassa julkaistavat teokset.....	14
2.3.2 Opinnäytteet.....	14
2.3.3 Tieteelliset artikkelit.....	15
2.4 Avoin integroitu oppiminen.....	17
2.5 Avoimuuden tukeminen (palvelut).....	18

1 Avoin tiede ja tutkimus Poliisiammattikorkeakoulussa vuonna 2022

Poliisiammattikorkeakoulu (Polamk) sitoutui vuonna 2020 [avoimen tieteen ja tutkimuksen julistukseen 2020–2025](#)¹. Julistuksella edistetään avoimuutta kaikessa tutkimusyhteisön toiminnassa. Sen tarkoituksena on edistää tieteellisten tutkimustuotosten ja niihin perustuvien oppimateriaalien laatua ja vaikuttavuutta koko yhteiskunnassa. Sitoutuessaan julistukseen organisaatiot pyrkivät edistämään tutkimusyhteisön yhdessä määrittelemiä avoimen tieteen ja tutkimuksen kansallisia päämääriä osana omaa strategia- ja ohjaustyötään organisaationsa erityispiirteet huomioiden. Organisaatiot tukevat ja kannustavat toimijoidensa jokapäiväistä työskentelyä julistuksen päämäärien ja tavoitteiden saavuttamiseksi sekä osallistuvat aktiivisesti yhteistyöhön avoimen tieteen ja tutkimuksen edistämiseksi kansallisella tasolla.

Avoimen tieteen ja tutkimuksen julistus sisältää neljä osalinjausta:

- [Toimintakulttuurin avoimuuden linjauksen](#)² (pdf) mukaisesti tutkimusyhteisössä vastuullinen avoimuus on osa tutkimuksen arkea läpi koko tutkimusprosessin. Tutkimusorganisaatioissa on avoimuutta tukevat arviointikäytännöt, kannustimet ja palvelut.
- [Tutkimusjulkaisujen avoimen saatavuuden linjaus](#)³ (pdf) tarkoittaa esimerkiksi sitä, että kaikki uudet tutkimusjulkaisut ovat välittömästi avoimesti saatavilla. Tällöin organisaatioilta edellytetään valmiutta tapauskohtaiseen harkintaan.
- [Tutkimusaineistojen ja -menetelmien avoimen saatavuuden linjauksen](#)⁴ (pdf) mukaisesti esimerkiksi tutkimusaineistot ja -menetelmät ovat niin avoimia kuin mahdollista ja niin suljettuja kuin välttämätöntä.
- [Oppimisen ja oppimateriaalien avoimuuden linjaus](#)⁵ (pdf) kannustaa siihen, että avoimien oppimateriaalien laatiminen, hyödyntäminen ja yhteiskehittäminen sekä muut avoimet opetuskäytännöt ovat osa korkeakoulutuksen arkea ja mahdollistavat jatkuvan oppimisen.

Avoin tiede ja tutkimus on laajasti tunnistettu organisaatioissa tärkeäksi kehittämistä vaativaksi osa-alueeksi. Tämän vuoksi esimerkiksi tutkimusjulkaisujen avoin julkaiseminen on murroksessa. Kasvava määrä tieteellisiä lehtiä on sitoutunut muuttamaan tiedeyhteisön tavoitteen mukaan kokonaan avoimeksi siirtymäkauden päättymisen jälkeen, mikä tulee muuttamaan lähivuosina myös tieteellisen julkaisemisen liiketoimintamallia tilausmaksupohjaisesta avoimen julkaisemisen palveluihin perustuvaksi. Käytännössä se tarkoittaa, että organisaation maksamat lehtien tilausmaksut tulevat vähitellen korvaantumaan Open Access (OA) -julkaisumaksuilla (article processing charge, APC).

¹ <https://avointiede.fi/fi/julistus>

² <https://avointiede.fi/fi/linjaukset-ja-aineistot/kotimaiset-linjaukset/toimintakulttuurin-avoimuuden-linjaus>

³ <https://avointiede.fi/fi/linjaukset-ja-aineistot/kotimaiset-linjaukset/tutkimusjulkaisujen-avoimen-saatavuuden-linjaus>

⁴ <https://avointiede.fi/fi/linjaukset-ja-aineistot/kotimaiset-linjaukset/tutkimusaineistojen-ja-menetelmien-avoimuuden-linjaus>

⁵ <https://avointiede.fi/fi/linjaukset-ja-aineistot/kotimaiset-linjaukset/oppimisen-ja-oppimateriaalien-avoimuuden-linjaus>

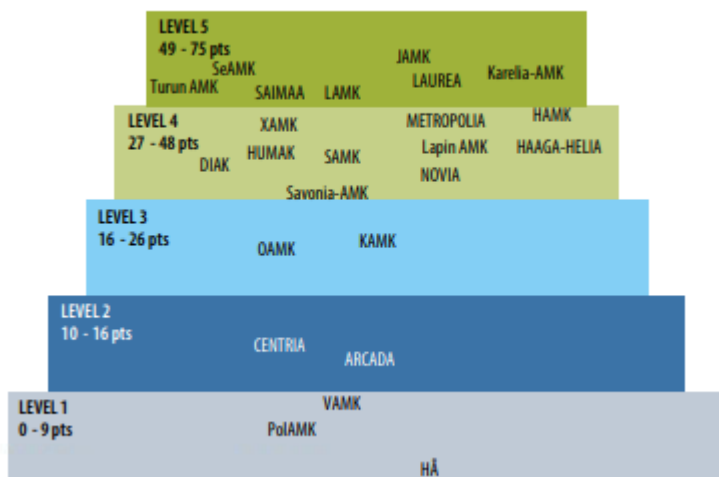
Opetus- ja kulttuuriministeriö julkaisi vuonna 2019 [selvityksen suomalaisten tutkimusorganisaatioiden avoimuudesta](#) ⁶ (englanninkielinen), jossa kartoitettiin korkeakoulujen, tutkimuslaitosten, tutkimusrahoittajien, ulkomailla toimivien tiedeinstituuttien sekä tiedeyhteisöjen tilannetta avoimen tieteen ja tutkimuksen edistämässä.

Selvityksessä tunnistettiin esteitä, vahvuuksia ja heikkouksia avoimuuden edistämässä ja eriteltiin kehittämistä vaativia osa-alueita. Arviointi kattoi neljä osa-aluetta:

- strateginen johtaminen (Strategic Steering)
- toimintatavat ja periaatteet (Policies and Principles)
- kannustaminen avoimeen toimintakulttuuriin (Supporting Openness)
- osaamisen kehittäminen (Competence Development).

Jokaista osa-aluetta arvioitiin usean kysymyksen näkökulmasta. Vastaukset arvioitiin neliportaisella asteikolla: 3 pistettä (Excellent), 2 pistettä (Largely good or being developed), 1 piste (Somewhat lacking) ja 0 pistettä (Lacking / No information available). Polamk sai arvioinnissa strategisen johtamisen osa-alueesta 2 pistettä, toimintatavoista ja periaatteista 4 pistettä ja muista osa-alueista 0 pistettä. Polamkin kokonaispistemäärä oli siten 6 pistettä, jolla se sijoittui tasolle 1 (Unmanaged).

Polamkin lisäksi arviointiasteikon alimmalle tasolle sijoittui kaksi muuta ammattikorkeakoulua. Asteikon ylimmälle eli tasolle 5 arvioitiin seitsemän ammattikorkeakoulua. Arvioinnissa oli mukana kaikkiaan 24 ammattikorkeakoulua. Kuvassa 1 on esitetty eri ammattikorkeakoulujen saamat pisteet arvioinnissa.

Kuva 1. Ammattikorkeakoulujen saamat pisteet avoimuutta kartoittavassa arvioinnissa vuonna 2019 ⁷.

⁶ <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161990>

⁷ Lähde: Atlas of open science and research in Finland 2019: Evaluation of openness in the activities of higher education institutions, research institutes, research-funding organisations, Finnish academic and cultural institutes abroad and learned societies and academies. Final report. Sivu 36.

Tason 1 ominaispiirteitä kuvattiin arviointiraportissa (sivu 20) seuraavasti:

” No steps have yet been publicly taken towards an open operational culture and the organization lacks guiding principles and policies. Processes have not been clearly defined. Openness is not included in the organization’s strategy. Openness-related activities are not encouraged at organizational level. Indicates a situation in which openness is not consciously managed. At worst, the organization may be an information silo. The term ‘information silo’ denotes informal point solutions. Although systems are in use, data for reports and benchmarks is often manually collated from a variety of information systems and other sources.”

Jotta avoin tiede ja tutkimus saataisiin osaksi Polamkin toimintaa siinä määrin kuin se lainsäädännön ja muun ohjeistuksen mukaan on mahdollista, perustettiin 21.3.2022 avoimen tieteen ja tutkimuksen työryhmä (POL-2022-21908). Avoimen tieteen ja tutkimuksen nivominen osaksi Polamkin toimintaa edellyttää, että sille on myös varattu riittävät taloudelliset ja henkilöresurssit.

Työryhmän toiminnalle asetettiin seuraavat tavoitteet:

- Arvioida avoimen tieteen ja tutkimuksen nykytila ja tunnistaa keskeiset kehittämiskohteet ottaen huomioon avoimen tieteen ja tutkimuksen julistuksen neljä linjausta.
- Selvittää erikseen ratkaisuja, joilla projektien aineistot ja niiden perustiedot voidaan tallentaa yhdenmukaisella tavalla sekä tarvittaessa avata käytettäväksi joko hankekumppanien kanssa tai tätä laajemmin.
- Kehittää Polamkille soveltuva avoimen tieteen ja tutkimuksen toimintamalli ja päivittää sitä.
- Päivittää Polamkin projektikäsikirjan sisällöt aihepiirin periaatteiden ja käytäntöjen osalta.
- Tuoda esille koulutustarpeita henkilöstön osaamisen kehittämiseksi aihepiirissä.
- Valmistella koulutusmateriaalia avoimen tieteen perusteista ja Polamkin toimintamalli aihepiirin sisäistä koulutusta varten.
- Valmistella Polamkin lausunnot aihepiiriin liittyen.

Asettamispäätöksen mukaisesti työryhmän tulee Polamkin toimintamallia kehittäessään ja muita tehtäviä suorittaessaan tutustua

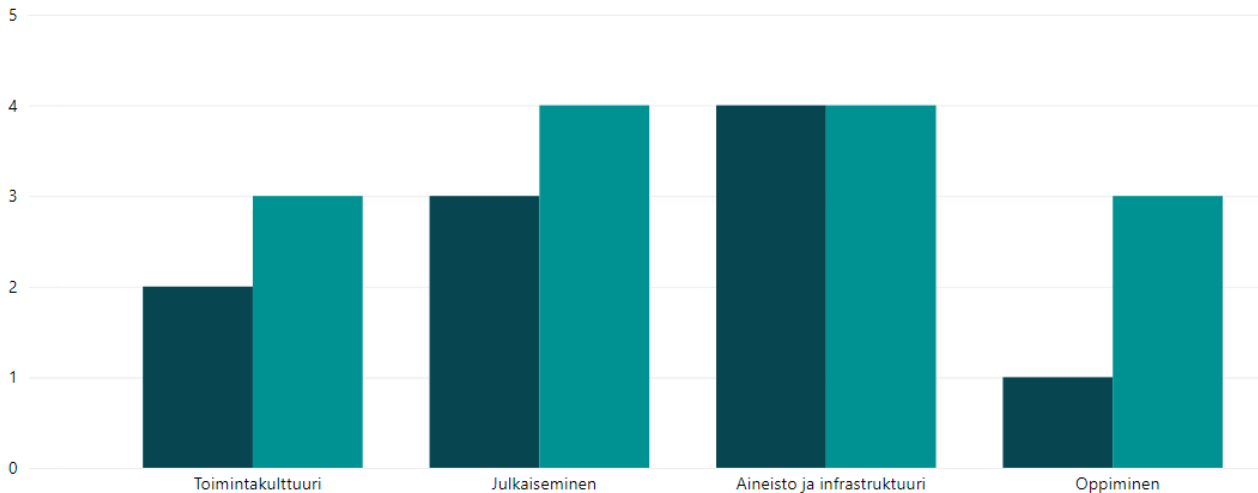
- toisten suomalaisten korkeakoulujen hyviin käytäntöihin
- avoimen tieteen julistuksen alalinjauksiin ja niiden suosituksiin
- korkeakouluille ja tutkimuslaitoksille tutkimusaineistojen säilyttämiseen ja avaamiseen tarkoitettuihin palveluihin
- muihin hyödynnettävissä oleviin avoimen tieteen ja tutkimuksen sekä tiedonhallinnan materiaaleihin.

Avoimen tieteen ja tutkimuksen tilaa organisaatioissa kartoitettiin uudelleen kesäkuussa 2022 itsearviointina toteutettuna kyselynä. Joitakin kehitystoimenpiteitä oli jo toteutettu vuoden 2019 arvioinnin jälkeen ja Polamk saavuttikin arvioinnissa tason 2. Avoimen tieteen ja tutkimuksen kehittämistoimenpiteitä oli tehty laajasti ammattikorkeakouluissa, koska ammattikorkeakoulut saavuttivat keskimäärin tason 5. Avoimen tieteen sivustolla on myös kuvattu organisaatioiden avoimuuden taso toimintakulttuurin, julkaisemisen, aineiston ja infrastruktuurin sekä oppimisen osalta. Kuvasta 2 ilmenee [Polamkin saamat pisteet](#).⁸

⁸ <https://tiedejatutkimus.fi/fi/results/organization/02557>

Avoimen tieteen ja tutkimuksen osa-alueiden asteet

● Poliisiammattikorkeakoulu ● Kaikki ammattikorkeakoulut

Kuva 2. Avoimen tieteen ja tutkimuksen taso Polamkissa vuoden 2022 seurantakyselyn mukaan ⁹.

Työryhmä esitteli Polamkin avoimen tieteen ja tutkimuksen toimintamallin luonnosversion johtoryhmälle syyskuussa 2022. Mallia käsiteltiin sen jälkeen useissa tilaisuuksissa, ja koko henkilöstöltä pyydettiin siihen myös kommentteja. Mallia päivitetään tarpeen vaatiessa.

Tämän raportin luvussa 2 esitetään Polamkin toimintamalli, joka pohjautuu avoimen tieteen ja tutkimuksen julistukseen, sitä täydentäviin linjauksiin ja [suositukseen](#) ¹⁰ sekä havaittuihin hyviin käytänteisiin ¹¹. Toimintamallissa tarkastellaan avointa toimintakulttuuria, aineistojen ja menetelmien avoimuutta, avointa julkaisemista sekä avointa TKI-integroitua oppimista. Lisäksi tarkastellaan avointa tiedettä ja tutkimusta tukevia palveluja. Jokaisessa luvussa esitetään myös ajankohtaisia kehittämisehdotuksia, joiden toteuttamista lyhyellä tai pitkällä aikavälillä tulee Polamkissa harkita.

⁹Lähde: <https://tiedejatutkimus.fi/fi/results/organization/02557>. Kuvion tiedot pohjautuvat seuraaviin lähteisiin: Avoin tiede ja tutkimus, Avointen oppimateriaalien kirjasto ja tutkimustietovaranto/Virta julkaisutietopalvelu.

¹⁰ <https://avointiede.fi/fi/linjaukset-ja-aineistot/kotimaiset-suositukset>

¹¹ Esimerkiksi [Avoin TKIO-keittokirja. Reseptejä avoimempaan tutkimukseen ja oppimiseen](#). (pdf)

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/507541/Paallysaho_Latvanen_Uusi-maki_Avoim_TKIO_keittokirja.pdf?sequence=1&isAllowed=y

2 Polamkin toimintamalli

2.1 Avoin toimintakulttuuri

Polamkin avoimen tieteen ja tutkimuksen toimintamalli jäsentää työyhteisömme vastuullisen avoimuuden periaatteet ja evästää arjen työtä ja prosesseja. Toteutuessaan avoin tiede ja tutkimus lisää Polamkin toiminnan laatua ja vaikuttavuutta.

Olemme sitoutuneet avoimen toimintakulttuurin edistämiseen allekirjoittamalla [avoimen tieteen ja tutkimuksen julistuksen 2020–2025](#) ¹². Noudatamme toiminnassamme myös [hyvän tieteellisen käytännön \(HTK\) periaatteita](#) ¹³.

[Polamkin laatupolitiikka](#) ¹⁴ (pdf) on keskeinen toimintaamme ohjaava ja kehittävä mekanismi. Kansainvälisen auditoinnin läpäissyt [Polamkin laatujärjestelmä](#) ¹⁵ tarjoaa perustan avoimen toimintakulttuurin edellyttämien rakenteiden ja prosessien ylläpitämiseen ja kehittämiseen.

TKI-toimintamme on niin avointa kuin mahdollista ja niin suojattua kuin tarpeellista. Avoimuuteen saattaa sisältyä myös riskejä, joihin tulee varautua esimerkiksi edistämällä kriittistä medialukutaitoa. Polamkin avoimen tieteen ja tutkimuksen periaatteet on kuvattu [Polamkin TKI-linjauksissa ja pedagogisissa linjauksissa](#) ¹⁶. Arjen toimintaamme ja yhteistyötämme ohjaa henkilöstön ja opiskelijoiden yhdessä laatima [Polamk-yhteisön etiketti](#) ¹⁷. Sen mukaisesti sitoudumme toimimaan avoimesti ja jakamaan tietoa.

Toteutamme tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa projekteina, joista kokoamme tiedot [Polamkin TKI-projektisivuille](#) ¹⁸. Yleiskuvauksen lisäksi projektien sivuilla on tietoja aikataulusta, rahoituksesta, vastuuhenkilöistä ja projektituotoksista. Meneillään olevien projektien lisäksi sivuilla on projektiarkisto. Poikkeuksen tekevät viranomaiskäyttöön tarkoitetut ja turvaluokitellut selvitykset ja opinnäytetyöt, joiden tiedot eivät ole julkisia.

Kannustamme henkilöstöämme pohtimaan TKI-hankkeen suunnittelusta lähtien ja läpi hankkeen elinkaaren sitä, miten hyödynnämme hankkeessa syntyneitä ideoita tai tuloksia organisaatiossamme. Kartoitamme myös, mitkä ulkopuoliset tahot hyötyisivät niistä. Julkisesti rahoitettujen hankkeidemme vaikuttavuus paranee, kun tulokset ovat käytettävissä mahdollisimman laajalti. TKI-toiminnan avoimuus tukee tätä tavoitetta.

Polamk eroaa sisäiseen turvallisuuteen ja poliisitoimintaan liittyvän tehtävänsä luonteen vuoksi joiltain osin muista korkeakouluista. Polamkin tehtävä asettaa avoimuudelle rajoitteita sellaisten oppimateriaalien sekä tutkimusaineistojen ja -julkaisujen kohdalla, jotka sisältävät

¹² <https://avointiede.fi/fi/julistus>

¹³ <https://tenk.fi/fi/tiedevilppi/hyva-tieteellinen-kaytando-htk>

¹⁴ <https://polamk.fi/documents/25254699/33938795/Polamk-laatupolitiikka.pdf/458eb48f-2e40-1ed5-ebd4-48ce882431ef/Polamk-laatupolitiikka.pdf?t=1604670582655>

¹⁵ <https://polamk.fi/toimintakasikirja>

¹⁶ <https://polamk.fi/strategia-ja-laatu>

¹⁷ <https://polamk.fi/korkeakouluysteiso>

¹⁸ <https://polamk.fi/tki-projektit>

viranomaiskäyttöön tarkoitettuja tai turvaluokiteltuja tietoja. Tällaisia ovat esimerkiksi poliisin tekniset, taktiset ja operatiiviset toimintatavat ja tutkimusaineistot, jotka sisältävät arkaluontoisia henkilötietoja.

Noudatamme toiminnassamme hyvää aineistonhallintatapaa, lainsäädäntöä, toimintaamme koskevia rahoitusehtoja ja säännöksiä sekä Polamkin ohjeita ja määräyksiä. Huolehdimme luottamuksellisten ja arkaluontoisten tietojen suojaamisesta, tietoturvasta ja tietosuojasta.

Viestintä on oleellinen osa projektia, ja se kirjataan yhdeksi tehtäväksi projektisuunnitelmaan tai erilliseen viestintäsuunnitelmaan. Viestinnästä tehdään erillinen suunnitelma esimerkiksi silloin, kun projektissa on mukana useita hankekumppaneita. Polamkin projektihenkilöstö ja viestinnän asiantuntijat määrittelevät suunnitelmassa muun muassa projektin avoimuuden ja vaikuttavuuden kannalta keskeiset viestinnän kohderyhmät ja kanavat. Suunnittelussa huomioidaan myös rahoittajien ja hankekumppaneiden viestinnän ohjeet ja tarpeet.

TKI-projektien valmistelun, toteuttamisen ja hyödyntämisen toimintamallit on kirjattu Polamkin projektikäsikirjaan. Se on tarkoitettu kaikille Polamkissa ja muissa poliisiyksiköissä toimiville henkilöille, jotka työskentelevät projektien parissa. Projektikäsikirja on luettavissa poliisin intranetissä.

Polamkin eettinen toimikunta¹⁹ antaa lausuntoja [Tutkimuseettisen toimikunnan \(TENK\)](#)²⁰ ohjeiden mukaisten tutkimushankkeiden eettisestä hyväksyttävyydestä. Toimikunnalta voi lisäksi pyytää lausuntoa, jos tutkimuskohde, tutkimuksen rahoittaja tai yhteistyökumppani sitä edellyttää. Lausuntoa voidaan pyytää myös, jos tutkimustuloksia suunnitellaan julkaistavaksi tiedelehdessä, joka edellyttää eettistä ennakoarviointia. Poliisin henkilöstön intranettiin on koottu tarkempia ohjeita, kuten tutkimusten eettisen ennakoarvioinnin keskeiset periaatteet, milloin tutkimuksesta tarvitaan lausunto ja mitä asiakirjoja lausuntopyyntöön tarvitaan. Polamkin yleisen linjauksen mukaisesti muun muassa työryhmien jäsenten nimiä ei kerrota ulkoisilla verkkosivuilla.

Poliisin tietojen käyttö tutkimustarkoituksessa on luvanvaraista. Tutkimuslupa²¹ tarvitaan, kun tutkimuksen aineistopyyntö kohdistuu esimerkiksi poliiseihin (haastattelut ja kyselyt), poliisin henkilörekistereihin tai salassa pidettäviin, luottamuksellisiin tai turvaluokiteltuihin asiakirjoihin, kuten ohjeisiin, määräyksiin, poliisitoiminnan asiakirjoihin ja muihin viranomaisasiakirjoihin.

Tuomme eri yhteyksissä esille, että kuka tahansa voi ehdottaa Polamkille opinnäytetyön, opiskelijaprojektin, tutkimuksen, kehittämishankkeen tai maksullisen koulutuksen aihetta²². Toiminnan lähtökohtana ovat yhteistyökumppanien ja yhteiskunnan tarpeet. Korostamme vastuullista avoimuutta osana opetuksen ja tutkimuksen arkea sekä henkilökunnan ammattitaitoa. Henkilökunta on koulutettu ja ohjeistettu arvioimaan ja käsittelemään oppimateriaaleihin, tutkimusaineistoihin ja julkaisuihin mahdollisesti liittyviä luottamuksellisia ja turvaluokiteltuja tietoja. Valinta oppimateriaalien ja tutkimusaineistojen avoimuuden ja osittaisen tai kokonaan salaamisen välillä tehdään tapauskohtaisesti.

¹⁹ Lisätietoja Polamkin työryhmistä löytyy osoitteesta <https://polamk.fi/tyoryhmat>.

²⁰ <https://tenk.fi/fi/tiedevilppi/hyva-tieteellinen-kaytanta-htk>

²¹ Tutkimusluvan hakemisesta on lisätietoja poliisin verkkosivuilla <https://poliisi.fi/tietojen-kaytto-tutkimus-tarkoituksessa>.

²² Projektiehdotusten jättämisestä on lisätietoja Polamkin verkkosivuilla <https://polamk.fi/ehdota-projektin-aihetta>.

Tiedostamme, että avoimen tieteen ja tutkimuksen käytänteiden nivominen osaksi Polamkin arkea on jatkuvaa. Hyödynnämme avoimen toimintakulttuurin edistämiseksi ja toteuttamiseksi Polamkin olemassa olevia rakenteita, prosesseja ja toimielimiä ja kytkemme vastuullisen avoimuuden periaatteet ja käytännöt niiden osaksi. Täydennämme olemassa olevia ohjeita ja dokumentteja lisäämällä niihin avoimen tieteen ja tutkimuksen aineksia.

Tiedostamme, että opetuksen ja tutkimuksen arjessa avoimuuden toteutumisen edellytyksiä ovat henkilökunnan kompetenssit eli tiedot, taidot ja asenteet sekä organisaation antama tuki. Polamkissa on useita arviointikäytäntöjä, kannustimia ja palveluita, joihin voi sisällyttää avointa toimintakulttuuria ja henkilökunnan kompetensseja vahvistavia elementtejä.

Avoim toimintakulttuuri: Ajankohtaiset kehittämiskohteet
Otetaan vahvemmin esiin avoimuuden periaatteet ja käytännöt koulutuksessa, erityisesti opetussuunnitelmatyössä ja opinnäytetöiden ohjauksessa.
Otetaan avoin tiede ja tutkimus huomioon projektien suunnitteluvaiheessa. Projektisuunnitelmissa otetaan kantaa tutkimusaineiston julkiseen tallentamiseen ja tutkimustulosten avoimeen julkaisemiseen.
Polamkin salkkuryhmän tehtävänä on ohjata tutkimus- ja kehittämisprojekteja strategisena kokonaisuutena sekä arvioida ja antaa palautetta yksittäisille projektiehdotuksille, ideoille ja suunnitelmille. Lisätään salkkuryhmän arviointikäytäntöihin ja -kriteereihin avoimen tieteen ja tutkimuksen näkökulma. Lisätään projektiarviointilomakkeelle arviointikohteeksi avoin tiede ja tutkimus.
Täydennetään Polamkin projektikäsikirjaan avointa tiedettä ja tutkimusta käsittelevää osiota.
Sisällytetään alkavien TKI-hankkeiden aloituskokouksen asialistalle avoimen toimintakulttuurin keskeisten asioiden käsittely. Tarkastellaan avoimuuden ja vaikuttavuuden toteutumista vakiointuna osana projektin elinkaaren eri vaiheissa ja foorumeissa, esimerkiksi ohjausryhmien kokouksissa.
Toimitetaan Polamkin verkkosivuille kooste Polamkin avoimen tieteen ja tutkimuksen perusteista.
Polamkissa on jo vuosia ollut käytössä palautelomake, jossa partnereilta pyydetään palautetta Polamkin tutkimus- ja kehittämisprojektin päätyttyä. Lisätään palautelomakkeeseen kohta, jossa huomioidaan myös avoimen tieteen ja tutkimuksen periaatteet projektien luonteen mukaisesti.
Polamkissa on jo vuosia ollut käytössä palautelomake, jossa partnereilta pyydetään palautetta Polamkin tutkimus- ja kehittämisprojektin päätyttyä. Lisätään palautelomakkeeseen kohta,

jossa huomioidaan myös avoimen tieteen ja tutkimuksen periaatteet projektien luonteen mukaisesti.

Avataan tutkimuslupakäytäntöjen perusteet, esimerkiksi milloin tutkimusaineisto määritellään tutkimusluvassa salassa pidettäväksi.

2.2 Aineistojen ja menetelmien avoimuus

2.2.1 Aineiston hallinta

Olemme sitoutuneet tarkoituksenmukaiseen aineistohallintaan, jota ohjaavat EU:n neuvoston linjaamat [FAIR-periaatteet](#)²³ (pdf). Kirjainyhdistelmä FAIR kuvastaa aineistohallinnan ideaalia, jossa yksittäiselle aineistolle asetetaan tavoitteet avainsanojen kautta:

F - FINDABLE - löydettävä

A - ACCESSIBLE - saavutettava

I - INTEROPERABLE - yhteen toimiva

R - RE-USABLE - uudelleen käytettävä

FAIR-periaatteet toteutuvat, kun resurssit, kuten tutkimusaineistot, voidaan tunnistaa yksilöllisesti itsenäisiksi tutkimustuotoksiksi, ne on kuvailtu riittävällä tasolla, rekisteröity julkiseen hakupalveluun sekä asetettu vapaasti saataville vähintään metatietojen osalta. Yhteentoimivuutta parannetaan sisällönkuvailun määrämuotoisuudella, joka mahdollistaa sekä ihmis- että koneluettavuuden, ja viittauksilla muihin resursseihin, esimerkiksi linkittämällä aikasarjan osat tai projekteissa syntyneet tutkimusaineistot toisiinsa. Toimenpiteet tukevat aineistojen avaamista ja uudelleen käytettävyyttä ja ovat osa laadunhallintaa.²⁴

Hyvä ja vastuullinen, FAIR-periaatteiden mukainen aineistohallinta edellyttää riittävää infrastruktuuria ja tukipalveluja sekä toiminnan arvostamista. Aineistohallinnan palveluiden käyttö ei saa kuormittaa liikaa henkilöstöä, kuten tuoda kohtuutonta lisätyötä lyhyissä projekteissa. Palvelulle tulee olla todellinen tarve: se voi nousta esimerkiksi rahoittajien vaatimuksesta julkaista tutkimusdatan viitetiedot tai laatia tietyt kriteerit täyttävä aineistohallintasuunnitelma.

Aineistohallinnan tueksi on olemassa monenlaisia valmiita teknisiä ratkaisuja, kuten esimerkiksi DMPTuuli, tutkimusdatan säilytyspalvelu IDA sekä Qvain-kuvailutyökalu tutkimusdatalle. Valmiiden työkalujen käytöstä on useita etuja: Tieteen tietotekniikan keskus CSC:n palvelut ovat keskenään yhteensopivia. Palvelujen tiedot siirtyvät automaattisesti muun muassa tiedejatutkimus.fi

²³ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9526-2016-INIT/en/pdf>

²⁴ <https://www.fairdata.fi/tietoa-fairdatasta/fair-periaatteet/> Avoimen tieteen koordinaatio, Tieteellisten seurain valtuuskunta (2020). Avoimen tieteen ja tutkimuksen julistus 2020–2025. 2. painos. Vastuullisen tieteen julkaisusarja 1:2020. Helsinki: Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta ja Tieteellisten seurain valtuuskunta. DOI: <https://doi.org/10.23847/isbn.9789525995213>

-alustalle, jota käytetään organisaatioiden arvioinnissa. Lisäksi Polamkissa on jo käytössä useita CSC:n palveluita, esimerkiksi Haka-kirjautuminen ja julkaisutietojen tallennuspalvelu tiedejatutkimus.fi ²⁵.

2.2.2 Tutkimusaineistot

Suosittelimme hankkeissa kertyneiden aineistojen avaamista ja tallentamista esimerkiksi tietoarkeistoon aina kun se on mahdollista tutkimusetiikan, lainsäädännön ja sopimusten näkökulmasta. Viranomaiskäyttöön tarkoitettuja tai turvaluokiteltuja tietoja sisältäviä aineistoja ei ole mahdollista avata julkiseen käyttöön. Monet aineistoistamme sisältävät esimerkiksi arkaluontoisia henkilötietoja tai tietoja poliisin operatiivisista toimintatavoista, jolloin niitä on käsiteltävä lainsäädännön ja sopimusten mukaisesti eikä välttämättä voida avata julkisiksi. Osa Polamkin tutkimusaineistoista, kuten esimerkiksi vakioseurantana toteutettavan Poliisibarometrin aineisto, on kuitenkin jo avoimesti saatavilla ja muiden tutkijoiden hyödynnettävissä tietoarkistossa.

[Poliisimuseo](https://poliisimuseo.fi) ²⁶ tallentaa poliisin historiaan Suomessa liittyvää aineistoa, etenkin poliisin työssä käytettävää ja tuottamaa esineellistä ja kuvallista materiaalia. Poliisimuseo tallentaa myös virka-arkistoon kuulumatonta poliisin arkistomateriaalia, jota arkistolaitos ei säilytä.

Poliisimuseo on vastannut vuodesta 2019 lähtien Keskusrikospoliisin tiloissa Vantaalla toimivan Rikosmuseon kokoelmista ja näyttelyistä. Sen kokoelmiin kuuluu rikosentekovälineitä, tutkintamateriaalia, rikospaikkänäytteitä, rikostutkimusvälineitä ja -laitteita sekä valokuvia.

Poliisimuseon toimintaa säätelevät voimassa oleva lainsäädäntö sekä poliisin sisäiset määräykset ja ohjeet. Erityisesti museotoimintaan vaikuttavat tietosuoja- ja tekijänoikeuslait sekä poliisin aineistojen salassapito- ja turvaluokitussäännökset. Poliisimuseo noudattaa toiminnassaan kansainvälisen museoneuvoston [ICOMin museoeettisiä sääntöjä](#) ²⁷ (pdf) sekä [poliisitoiminnan eettisiä ohjeita](#) ²⁸.

Poliisimuseolla on ollut käytössä vuodesta 2009 tietokanta Kivalteri, joka on käytettävissä vain turvallisuusverkossa (Tuve) aineistojen luonteesta johtuen. Siihen voi saada selailuoikeuksia poliisihallinnossa työskentelevä, turvallisuusselvitetty henkilö. Poliisimuseo pyrkii saamaan kaikkien kokoelmiinsa saapuvaan aineistoon täyden omistus- ja käyttöoikeuden. Käyttöoikeuksia voidaan rajata luovuttajan esittämien ehtojen mukaan.

Poliisimuseon näyttelyiden avoimuus edellyttää, että kokoelmien valikointi ja esillepano toteutetaan ottamalla huomioon erityisesti henkilötietosuoja, aineistojen salassapitosäännökset ja museon avoinna olo kaikenikäisille. Rikosmuseon näyttelyssä korostuvat erityisesti henkilötietojen suoja ja aineistojen salassapitosäännösten huomioiminen vaatimusten mukaisesti. Poliisimuseo voi asettaa kokoelmiaan esille myös muualla kuin museon omissa näyttelytiloissa edellyttäen, että tila ja kalusteet soveltuvat museokokoelmien esillepanoon.

Poliisimuseo haluaa edistää omiin kokoelmiinsa kohdistuvaa tutkimustoimintaa. Poliisimuseon kokoelmat ovat tutkijoiden käytettävissä, kun museoetiikka, henkilötietojen suoja ja salassapito-

²⁵ <https://tiedejatutkimus.fi/fi/>

²⁶ <https://poliisimuseo.fi/etusivu>

²⁷ <https://icom.museum/wp-content/uploads/2018/07/ICOMIN-MUSEOTY%C3%96N-EETTISET-S%C3%84%C3%84NN%C3%96T.pdf>

²⁸ <https://poliisi.fi/eettinen-koodisto>

säännökset sekä lahjoittajan kanssa sovitut käyttörajoitukset otetaan huomioon. Alkuperäistä kuva- ja arkistomateriaalia ei pääsääntöisesti lainata Poliisimuseon ulkopuolelle. Etukäteen tilattuja aineistoja voi tutkia Polamkin tai Poliisimuseon tiloissa, jos aineiston kunto sen sallii.

Poliisimuseo lainaa kokoelmiin kuuluvia esineitä poliisihallinnon sisällä asetettavaksi näytteille museoammatillisen henkilökunnan valvonnassa. Esineitä voidaan lainata myös ammatillisesti hoidetuille muistiorganisaatioille näyttelykäyttöön. Ampuma-aseita ja muita vaarallisia voimankäyttö-välineitä ei lainata poliisihallinnon ulkopuolelle. Lainaamisesta tehdään aina kirjallinen sopimus. Poliisimuseo toimittaa tilauksesta maksullisia digitaalisia kuvakopioita käytettäväksi julkaisuissa eri medioissa. Poliisihallinnon ulkopuolelle annettavista esinelainoista peritään maksu lainapyyntöä käsittelevän kuluvaan työstä.

Poliisimuseon näyttelyt ovat avoimia kaikille. Rikosmuseo on avoinna ainoastaan poliisille ja sen tärkeimmille sidosryhmille. Suurelle yleisölle Rikosmuseon kokoelmia voidaan esitellä osana Poliisimuseon näyttelyitä.

Aineistojen ja menetelmien avoimuus: Ajankohtaiset kehittämiskohteet

Kartoitetaan Polamkille soveltuvat aineistohallintapalvelut vuoden 2023 aikana:

- Julkaisutietojen tallennuspalvelu Justuksen lisäosat: Tutkimusaineistotietojen tallennuspalvelu, Tutkimusaktiiviteettien tallennuspalvelu
- Fairdata-palvelut: IDA Tutkimusdatan säilytyspalvelu, Qvain Tutkimusaineistojen kuvailutyökalu, Etsin Tutkimusaineistojen hakupalvelu, AVAA Avointen aineistojen julkaisualue, Fairdata PAS-palvelu aineiston pitkäaikaissäilytykseen, Metax- metatietovaranto.

Keskustellaan edellä mainituista käyttömahdollisuuksista ja -tarpeista yhdessä potentiaalisten käyttäjien, kuten TKI-osaamisalueen henkilöstön kanssa.

Kuvataan aineiston hallinnan prosessi.

Selvitetään, voidaanko TKI-hankkeissa kerättyjä aineistoja avata käytettäväksi myös Polamkin ulkopuolella siinä määrin kuin se on tutkimusetiikan, lainsäädännön ja sopimusten näkökulmasta mahdollista (esimerkiksi Henkilöstöbarometri ja Voimankäyttöselvitys).

Pyritään liittämään Polamkin kirjastokokoelma osaksi museoiden, kirjastojen ja arkistojen yhteistä [Finna.fi](https://finna.fi)-hakupalvelua²⁹ vuonna 2023, jotta kirjastokokoelma tavoittaa nykyistä laajemman yleisön. Finna.fi-palvelu voidaan liittää myös osaksi Sisäisen turvallisuuden Tuovi-portaalin kautta toimivaa Sisäisen turvallisuuden tietopalvelua.

Asian valmistelu Finna.fi-hakupalvelua tuottavan Kansalliskirjaston kanssa on aloitettu syksyllä 2022. Polamkin omien julkaisusarjojen julkaisut haravoidaan jo nyt Finnaan.

²⁹ <https://finna.fi/>

Kartoitetaan, voidaanko osa Poliisimuseon kokoelman materiaaleista liittää julkiseen tietokantaan, kuten Finna.fi-palveluun. Museolla on materiaalia, jota olisi mahdollista julkisesti selailla ja tutkia. Nykyisestä tietokanta Kivalterista siirto julkiseen palveluun ei ole mahdollinen järjestelmän tietoturvaan liittyvien seikkojen ja teknisten ominaisuuksien vuoksi.

Uuden tietokannan valmistelu on käynnissä ja samalla selvitetään, voidaanko oppilaitosverkossa ottaa käyttöön rinnakkaisjärjestelmä. Tällöin tietojen siirto Finnaan olisi mahdollista.

Jatketaan seuraavan, kesällä 2022 vireille laitetun hankkeen valmistelua. Poliisimuseon materiaalien avoimuutta lisää olennaisesti, jos uuden tulevan tietokannan rinnalle on mahdollista luoda Polamkin oppilaitosverkkoon rinnakkaisasennus tai -järjestelmä. Sinne voidaan TUVE-verkon tietokannasta valikoida Poliisimuseon aineistoja julkaistavaksi ja siirrettäväksi Finnaan.

Suosittelaa kiinnittämään jatkossa huomiota jo tutkimusprojekteja suunniteltaessa, onko salassa pidettäviä tietoja sisältävissä aineistoissa myös sellaisia tietoja, jotka voi avata julkiseksi. Tällöin vältetään koko aineiston tarpeeton salaaminen.

Varmistetaan, että opinnäytetöiden salaamiseen liittyvä prosessi on selkeä.

2.3 Avoin julkaiseminen

Julkaisu on avoimesti saatavilla, kun kenellä tahansa on mahdollisuus internetin kautta vapaasti lukea, kopioida ja jakaa sitä vähintään ei-kaupalliseen käyttöön. Julkaisija voi avata julkaisun joko omassa palvelussaan tai sallia sen rinnakkaistallentamisen esimerkiksi julkaisuarkistoon. Suosimme TKI-toiminnan tulosten julkaisemisessa omien julkaisusarjojen ohella moninaisia foorumeita, erilaisia formaatteja ja eri kanavia. Kannustamme julkaisemaan avoimissa julkaisukanavissa. Polamkin omien julkaisusarjojen julkaisut sekä rinnakkaistallenteet tallennetaan [Theseus.fi-palveluun](https://www.theseus.fi/) ³⁰.

Polamkin TKI-toiminnan tehtävänä on soveltava tutkimus- ja kehittämistyö. Tavoitteena on julkaista soveltavan tutkimuksen tuloksia myös laadultaan korkeatasoisissa vertaisarvioituissa tieteellisissä julkaisusarjoissa ja monografioissa, mikä edellyttää varautumista julkaisumaksuihin. Open access -julkaisumaksuihin tarvittava rahoitus otetaan huomioon TKI-projektien suunnittelussa. Avoimen julkaisun edellyttämä rahoitus on jo huomioitu useissa kansainvälisissä ulkoisesti rahoitettujen projektien budjeteissa. Avoimen julkaisun maksuja voidaan rahoittaa myös TKI-toiminnan kehysrahoituksesta.

³⁰ <https://www.theseus.fi/>

2.3.1 Polamkin julkaisusarjassa julkaistavat teokset

Julkaisemme [Polamkin omissa julkaisusarjoissa](#) ³¹ sisäiseen turvallisuuteen ja poliisiin liittyviä tutkimuksia, katsauksia, raportteja ja oppikirjoja. Julkaisut palvelevat poliisikoulutusta, poliisitoimintaa ja sisäistä turvallisuutta, niiden suunnittelua, johtamista ja kehittämistä. Julkaisemiamme käsikirjoituksia ei ole julkaistu aiemmin muualla.

Julkaistut teokset ovat pääasiassa sähköisiä verkkojulkaisuja, ja ne ovat saatavilla maksutta Theseus.fi-, Finna.fi- ja tiedejatutkimus.fi-palvelusta. Projektin painopiste tulee olla avoimessa julkaisemisessa. Vain viranomaiskäyttöön tarkoitettut julkaisut ovat poikkeus, ja tällöinkin käsiteltävistä teemoista julkaistaan tarvittavat reunaehdot huomioivia tutkimusjulkaisuja. Polamkin julkaisusarjaan käsikirjoituksen tarjoavalle kirjoittajalle on laadittu [Käsikirjoituksen tarjoajan ohjeet](#) ³² (pdf), joista käyvät ilmi muuan muassa eri julkaisusarjojen luonne ja kriteerit, kirjoituksen muovaatimukset ja käsikirjoituksen arviointiprosessi.

Polamkin julkaisutoimikunta vastaa korkeakoulun tieteellisestä ja muusta julkaisutoiminnasta osana tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Toimikunta vastaa Polamkin julkaisusarjoissa julkaistavien käsikirjoitusten julkaisuprosesseista: se arvioi muun muassa tarjottujen käsikirjoitusten julkaisukelpoisuuden, hankkii tarvittaessa ulkopuolisia asiantuntijoita käsikirjoitusten arviointiin, valvoo julkaisutuotteiden laatua ja edistää julkaisujen tunnettuutta.

Oman julkaisusarjan ja opinnäytteiden ohella henkilökuntamme ja opiskelijat julkaisevat verkossa myös muita kirjoituksia, kuten blogitekstejä sekä tieteellisiä ja ammatillisia artikkeleita. Polamkin henkilökunnan julkaisut tai niiden viitetiedot ovat avoimesti saatavilla vuodesta 2016 lähtien tiedejatutkimus.fi-palvelusta. Polamkin verkkosivuilla on [koonti henkilöstön julkaisuista vuosilta 2008–2016](#) ³³ (pdf). Tuemme avointen tutkimusjulkaisujen käyttöä viestimällä julkaisuista laajasti Polamkin TKI-viestinnän käytäntöjen ja julkaisuprosessin mukaisesti.

2.3.2 Opinnäytteet

Polamkin opinnäytteet luovutetaan Poliisiammattikorkeakoulun tutkintosäännön ³⁴ mukaisesti Theseus-tietokantaan. Opiskelijalla on tekijänoikeuslain mukainen oikeus päättää, luovuttaako hän työnsä Theseuksessa avoimeen vai rajattuun kokoelmaan ³⁵, jolloin työstä ovat näkyvillä ainoastaan työn viitetiedot tiivistelmineen.

Asiakas saa halutessaan rajatun kokoelman opinnäytteen luettavaksi tekemällä tietopyynnön Polamkille. Tietopyyntöön vastataan pyytäjälle sähköpostitse ja ilman kustannuksia.

Polamkin sisäiset asiakkaat voivat lukea rajatun Theseuksen opinnäytteitä kirjaston päätteiltä. Aikaisemman tutkintosäännön mukaan opinnäyte voitiin luovuttaa joko Theseukseen tai

³¹ <https://polamk.fi/julkaisutoiminta>

³² <https://polamk.fi/documents/25254699/34112600/TKI-kasikirjoituksen-tarjoajan-ohjeet.pdf/f8cb62d5-6f33-2311-8ba3-6ff153960e9e/TKI-kasikirjoituksen-tarjoajan-ohjeet.pdf?t=1600063290528>

³³ <https://polamk.fi/julkaisutoiminta>

³⁴ Poliisiammattikorkeakoulun tutkintosääntö (POL-2022-15172) astui voimaan 1.8.2022.

³⁵ Theseuksen rajattu kokoelma otettiin Polamkissa käyttöön 6.9.2022, jolloin Kansalliskirjasto liitti useita eri ammattikorkeakouluja palveluun yhtä aikaa.

painettuna kirjastoon. Painetut opinnäytteet ovat lainattavissa ja listattu Polamkin kirjaston [Et-sivä-kokoelmätietokantaan](#) ³⁶.

Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytteet ovat tutkintosäännön 10 §:n mukaan julkisia. Mikäli opinnäytteeseen on kuitenkin muodostunut salassa pidettävää tietoa, nämä liitteet tai osat poistetaan opinnäytteestä ennen luovuttamista. Tällöin työ arkistoidaan kokonaisuudessa salassa pidettävien osineen poliisihallinnon asianhallintajärjestelmä ACTAan. Salassa pidettävästä työstä voi tehdä tietopyynnön Polamkin kirjaamon virkasähköpostin kautta.

2.3.3 Tieteelliset artikkelit

Polamkin kirjasto auttaa tarvittaessa kirjoittajia tieteellisten artikkelien avoimen julkaisukanavan valinnassa. Lehdet tarjoavat artikkeleille tyypillisesti kahdenlaista avoimuutta (OA): kultainen (Gold OA) on välittömästi saatavissa kaikille maksutta lehden verkkosivuilla, kun taas vihreä (Green OA) mahdollistaa rinnakkaistallentamisen omaan järjestelmään ³⁷. Kultainen reitti on usein maksullinen kirjoittajan organisaatiolle, mutta on olemassa myös kokonaan avoimia maksuttomia lehtiä, joiden kustannuksista vastaavat esimerkiksi tieteelliset seurakuntat tai korkeakoulut. Siirtymäkaudella tilausmaksupohjaiset lehdet tarjoavat kultaisen reitin tilaajilleen pääosin ilmaiseksi. Polamk on mukana kansallisessa FinELib-hankintakonsortiossa, joka neuvottelee siirtymäkauden sopimuksista eri kustantajien kanssa. ³⁸ Vastuukirjoittajan (corresponding author) tullessa Polamkista, kirjasto auttaa tarkistamaan, onko kultainen reitti mahdollinen ilman julkaisumaksua tai saako siitä alennuksen.

Polamkilla ei ole toistaiseksi linjausta, millaisissa tapauksissa erillisiä julkaisumaksuja maksetaan ja rahoitetaanko kulut TKI-projektilta vai TKI-toiminnan kehysrahoituksesta. ³⁹ TKI-projekteissa avoimen julkaisun maksuihin varaudutaan etukäteen, jos rahoittaja hyväksyy julkaisukustannusten sisällyttämisen projektin budjettiin. Julkaisumaksujen maksaminen voi olla perusteltua esimerkiksi silloin, jos lehti on kokonaan avoin kaikille lukijoille tai sen kanssa on tehty siirtymäkauden sopimus.

Polamkin kannalta yhtenä haasteena on, että pienenä korkeakouluna lehtivalikoimamme ei ole yhtä laaja kuin suuremmilla korkeakouluilla ja yliopistoilla. Näin ollen emme pääse suoraan hyötymään kaikista FinELibin tilaajapohjaisista siirtymäkauden sopimuksista ja meidän on päätettävä, maksammeko julkaisumaksut maksumuurin takana olevista lehdistä, joita emme tilaa. Käytännössä epäselvä tilanne voi heikentää Polamkin henkilökunnan asemaa vastuukirjoittajan (corresponding author) valitsemisessa eri organisaatioissa työskentelevien tutkijoiden yhteisartikkelissa, sillä artikkelin vastuukirjoittajan organisaation sopimus määrittää vapautuksen julkaisumaksusta.

³⁶ <https://polamk.verkkokirjasto.fi/extended-search>

³⁷ Käsitettä Gold OA ei käytetä tiedeyhteisössä täysin yksiselitteisesti. Tässä sillä tarkoitetaan nimenomaan julkaisutapaa eli kultaista reittiä voi käyttää julkaisemalla hybridilehdessä (=tilauspohjainen lehti, joka on maksumuurin takana ja joka perii lisäksi kirjoittajamaksun) tai kokonaan avoimessa lehdessä (=lehti, jonka kaikki artikkelit ovat avoimia).

Joskus Gold OA viittaa vain lehtiin, jotka ovat kokonaan avoimia kaikille lukijoille erotuksena Hybrid OA:sta, jossa artikkelit ovat avoimia vain tilaajille ja kirjoittaja maksaa erikseen, jos tahtoo artikkelinsa olevan kaikille avoin. Vrt. esim. <https://www.emeraldgroupublishing.com/publish-with-us/publish-open-access/journal> ja <https://seamk.libguides.com/julkaisijanopas/avoimenjulkaisemisentavat>

³⁸ <https://finelib.fi/kohti-avoimuutta-transformatiivisilla-sopimuksilla/> ja <https://finelib.fi/neuvottelut/tavoitteet/>

³⁹ TKI-toiminnan vuosibudjetissa huomioidaan julkaisumaksut vuoden 2023 alusta.

Jos kultainen reitti ei onnistu, Polamkin kirjasto pyrkii saamaan vihreän reitin mukaiset rinnakkaistallenteet teksteistä, jotka on julkaistu kansainvälisissä tai kotimaisissa tilauspohjaisissa julkaisusarjoissa, vapaasti saataville julkaisemisen tai kustantajan edellyttämän määräajan jälkeen yhteistyössä tekijän ja Polamkin kirjaston kanssa. Kustantajien lupakäytäntöjä voi tarkastaa kustantajien verkkosivujen lisäksi keskitetystä [Sherpa Romeo -palvelusta](#) ⁴⁰. Polamkilla ei ole toistaiseksi linjausta, millaisissa tapauksissa ryhdytään rinnakkaistallentamiseen. Jos kustantaja sallii vain ensimmäisen lähetetyn version rinnakkaistallentamisen ja käsikirjoitus on muuttunut merkittävästi vertaisarviointiprosessin aikana, rinnakkaistallentaminen ei ole enää mielekäästä. Polamk ei rinnakkaistallenna julkaisuja, jotka ovat avoimesti saatavilla esimerkiksi kustantajan kautta ⁴¹.

Avoimia julkaisukanavia voi etsiä [DOAJ:sta](#) ⁴² (Directory of Open Access Journals) ja Julkaisufoorumin JUFO-portaalista. Julkaisukanavan tasoluokitus kannattaa tarkistaa JUFO-portaalista, sillä avoimen julkaisemisen lisääntyessä markkinoille on tullut myös tutkijoita vaanivia kustantajia (predatory publishers / vanity publishers), jotka eivät täytä tieteellisen julkaisemisen kriteerejä. Erityisesti suoraan sähköpostiin tulleisiin kirjoittajakutsuihin tuntemattomilta julkaisukanavilta ja lupauksiin nopeasta OA-julkaisuprosessista on syytä suhtautua varauksella, sillä kyseessä on todennäköisesti huijausyritys, jossa kustantaja on kiinnostunut vain rahastamaan julkaisumaksuilla.

Avoin julkaiseminen: Ajankohtaiset kehittämiskohteet

Polamkin omista julkaisusarjoista julkaistavat kirjoitukset arvioidaan julkaisuprosessissa, jota hoitaa julkaisutoimikunta. Toimikunta vahvistaa avoimen tieteen näkökulman toteutumista julkaisuprosesseissa, ohjeistuksissa sekä julkaisu- ja kustannussopimuksissa.

Polamk linjaa avoimen julkaisemisen rahoittamisen ja rinnakkaistallentamisen yleiset periaatteet.

Kartoitetaan IDA-tutkimusdatan säilytyspalvelun soveltuvuus Polamkin tarpeisiin. Tutkimuksen kuvailutietojen avaaminen on usein mahdollista, kun eettiset, oikeudelliset tai muut läpinäkyvät ja perustellut rajoitukset estävät aineistojen tai menetelmien avaamisen.

Toimitetaan Polamkin projektikäsikirjasta avoimesti saatavilla oleva versio Polamkin verkkosivuille, jotta pystytään paremmin tuottamaan tietoa esimerkiksi projektien rahoittajille.

Polamkin kirjastossa on luonnosteltu ohjeet tieteellisten artikkelien avoimeen julkaisemiseen. Viimeistellään ohjeet ja julkaistaan ne sisäisillä verkkosivuilla.

⁴⁰ <https://v2.sherpa.ac.uk/romeo/>

⁴¹ Teemme open access -lehtien kanssa yhteistyötä, ja olemme seuraavien lehtien toimikunnassa: Nordic Journal of Studies in Policing, Research & Science Bulletin (Cepol) ja Proceedings (Sisekaitseakadeemia, vuoden 2023 alusta).

⁴² <https://doaj.org/>

2.4 Avoin integroitu oppiminen

TKI-toimintaan integroidulla oppimisella (TKIO) tarkoitetaan tutkimuksen, kehittämisen, innovaatiotoiminnan ja opetuksen kokonaisuutta. Polamkissa oppiminen ja opetus tapahtuvat tiiviissä työelämäyhteydessä, ja TKI-toiminnan ja avoimen oppimisen avulla pyritään kuvaamaan toimintaympäristön ilmiöitä ja ratkaisemaan käytännön ongelmia. Opiskelijamme toteuttavat työelämän kehittämiseen liittyviä pienimuotoisia projekteja, jotka voidaan opinnollistaa eli muuntaa opintopisteiksi ja osaksi opiskelijan tutkintoa. Huomattava kuitenkin on, että operatiivisen poliisitoiminnan kehittäminen ei voi olla aina läpinäkyvää ja julkista.

Myös opinnäytetöissä on päämääränä kehittää ja innovoida niin, että tulokset olisivat työelämässä laajasti hyödynnettäviä ja toistettavia. Avoimuudella pyrimme tutkimustulosten laajempaan läpinäkyvyyteen sekä yhteiskunnallisen vaikuttavuuden lisääntymiseen. Avoimella TKI-integroidulla oppimisella mahdollistamme osaamisen ja tuotetun tiedon välittymisen kaikkien hakukaiden nähtäväksi ja hyödynnettäväksi. Yhteiskehittäminen yhdessä työelämän ja sidosryhmien kanssa parantaa työmme laatua ja luotettavuutta sekä lisää yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Julkaisemme Polamkissa TKI-projekteista ja opinnäytetöistä saadut tulokset pääosin avoimesti ja levitämme niitä aktiivisesti korkeakouluille, työelämään ja laajemmin yhteiskuntaan esimerkiksi seminaarien, julkaisujen sekä koulutustilaisuuksien kautta. Lisäksi laadimme koulutuspaketteja esimerkiksi rikostutkinnan tarpeisiin. Opinnäytetyömme ovat pääosin täysin julkisia ja saatavilla Theseus-palvelusta.

Polamkissa TKI-integroitu oppiminen mahdollistuu esimerkiksi ulkoisesti rahoitetuissa projekteissa, työelämän toimeksiannoissa ja opinnäytetöissä. Useissa projekteissa laaditaan koulutuspaketteja, jotka liittyvät poliisitoiminnan teemoihin kuten esimerkiksi verkkorikollisuuden tai lähisuhdeväkivallan torjuntaan ja tutkintaan. Oppiminen ja ammatillinen kasvu syntyvät teorian ja käytännön yhdistämisestä työelämän todellisten ilmiöiden ja ongelmien kautta sekä alueellista että yhteiskunnallista vaikuttavuutta edistäen. Tuemme myös ristiinopiskelua eri korkeakoulujen välillä.

Avoin integroitu oppiminen: Ajankohtaiset kehittämiskohteet

Avoimuuden periaatteet ja käytännöt otetaan vahvemmin esiin opetustyössä ja opinnäytetöiden ohjauksessa.

Selvitetään muun kuin opetushenkilöstön mahdollisuudet osallistua nykyistä vahvemmin käytännön opetustyöhön sekä opetushenkilöstön ja opiskelijoiden osallistuminen projekti- ja julkaisu-toimintaan. Tämä muun muassa lisää tietoa ajankohtaisesta tutkimuksesta.

Avataan opetusta laajemmin oppilaitoksen ulkopuolisille opiskelijoille uuden, avoimemman verkko-oppimisympäristön avulla.

Avoim integroitu oppiminen: Ajankohtaiset kehittämiskohteet

Selvitetään missä määrin opetusmateriaaleja olisi mahdollista avata käytettäviksi myös Polamkin ulkopuolella.

2.5 Avoimuuden tukeminen (palvelut)

Päällysaho, Latvanen & Uusimäki (2021) ⁴³ ovat koonneet 26 hyvää käytäntöä avoimen toimintakulttuurin edistämiseksi ammattikorkeakouluissa. Hyvät käytännöt ovat jo käytössä olevia ja toimivaksi todettuja toimenpiteitä, jotka ovat sovellettavissa myös muihin ammattikorkeakouluihin. Polamkin toimintamalli pohjautuu näihin hyviin käytäntöihin, avoimen tieteen ja tutkimuksen julistukseen 2020–2025 sekä osalinjauksiin. Avoimen tieteen ja tutkimuksen toimintamalli on luonteeltaan päivittyvä, ja muissa organisaatioissa hyviksi koettuja hyviä käytäntöjä siten arvioidaan ja mahdollisuuksien mukaan tuodaan osaksi toimintaamme vaiheittain ja pitkäjänteisesti.

Polamk tarjoaa avoimen tieteen ja tutkimuksen palveluita. Verkkosivuillamme on osio etiikasta ja avoimesta tieteestä ⁴⁴ ja sähköpostiosoite, jonka kautta voidaan asioida ja esittää kysymyksiä aiheesta. Palveluissa on huomioitu lain edellyttämät saavutettavuuskriteerit. Polamkin avoimen tieteen ja tutkimuksen työryhmän jäsenet palvelevat poliisiin henkilöstöä ja opiskelijoita teemaan liittyvissä asioissa. Ryhmän esittely ja jäsenten yhteystiedot löytyvät poliisiin intranetistä.

Myös julkaisujen avaamiseksi on tarjolla tukea. Polamkin julkaisutoimikunta opastaa julkaisujen tekijänoikeuksiin, julkaisuviestintään, rinnakkaistallentamiseen (doi/urn-tunnukset) avoimen julkaisukanavan valintaan ja verkkojulkaisualustoihin liittyvissä aiheissa. Julkaisutoimikunta antaa myös julkaisusarjoissa julkaistaville käsikirjoituksille ISSN- ja/tai ISBN-tunnukset julkaisuprosessin mukaisesti.

Pyrimme varmistamaan avointa tiedettä ja tutkimusta tukevien palvelujen tasapuolisen saatavuuden. Juridisia palveluja, kirjastopalveluja ja tutkimuslupal palveluja on saatavilla myös ruotsin kielellä. Lisäksi käsikirjoituksen tarjoajan ohjeet, Polamkin verkkosivut, toimintakäsikirja ja opiskelijoita koskevat ohjeet ovat suomeksi ja ruotsiksi. Kaikki palvelut ovat tarjolla tutkimus-, opetus- ja TKI-henkilöstölle työuran vaiheesta tai tehtävänimikkeestä riippumatta.

Avoimuuden tukeminen: Ajankohtaiset kehittämiskohteet

Kartoitetaan, onko palveluissa ja niiden tarjonnassa seikkoja, jotka jarruttavat avoimen tieteen ja tutkimuksen käytäntöjen nivomista osaksi Polamkin jokapäiväistä toimintaa.

⁴³ Päällysaho, Latvanen & Uusimäki (2021). Avoim TKIO-keittokirja. Reseptejä avoimempaan tutkimukseen ja oppimiseen. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/507541/Paallysaho_Latvanen_Uusimaki_Avoim_TKIO_keittokirja.pdf?sequence=1&isAllowed=y

⁴⁴ <https://polamk.fi/etiikka-ja-avoin-tiede>

Avoimuuden tukeminen: Ajankohtaiset kehittämiskohteet

Jatketaan muiden organisaatioiden hyvien käytäntöjen analyysiä ja poimitaan niistä hyviä toimintatapoja Polamkin avoimen tieteen ja tutkimuksen toimintamalliin.

Varmistetaan, että Polamkin avoimen tieteen ja tutkimuksen kehittämiseen varataan riittävät, pienen tutkimusorganisaation toimintaan sovitettut resurssit.